

ARBEIDSMIDDELEN

Valharnas: gebruik, onderhoud en houdbaarheidsdatum

Veel organisaties zijn in het bezit van een valharnas, meestal voorzien van een instructieboekje. Weten de medewerkers die werken met een valharnas hoe ze het moeten gebruiken en onderhouden? En dat elk valharnas een houdbaarheidsdatum heeft? Hieronder vindt u enkele richtlijnen die u best in acht neemt zodat uw valharnas voldoet aan alle voorwaarden. We raden ook aan om binnen uw organisatie één of meerdere mensen aan te duiden die de aanwezige valharnassen opvolgen.

Fabrieksgarantie

Sinds jaar en dag bestaat de fabrieksgarantie voor valharnassen. Meestal werd in de meegeleverde fabrieksgarantie van de diverse merken een levensduur van 5 à 6 jaar vermeld. Men schreef dan ook nadrukkelijk erbij dat deze vermelde levensduur geldig was bij normaal en veilig gebruik. De meeste Externe Diensten voor Technische Controle (EDTC's) waren van mening dat vele van de gebruikte harnassen na de fabrieksgarantie in een nog zeer goede staat waren. Ze keurden de valharnassen - soms - nog jaren goed.

Houdbaarheidsdatum

Reeds enkele jaren hebben de fabrikanten van valharnassen de fabrieksgaranties niet meer specifiek op de voorgedrukt gebrachte en heeft men bij elk valharnas een goed uitgewerkt instructieboekje voor gebruik en onderhoud bijgevoegd. Een van de punten in deze instructieboekjes gaat in op de houdbaarheidsdatum van de materialen die gebruikt werden om het harnas te fabriceren. Controleer uw valharnassen op deze datum. Uw EDTC zal deze harnassen zeker niet meer keuren als deze datum verlopen is.

Instructieboekje voor gebruik en onderhoud

Zowel de gebruikshandleiding als de onderhoudshandleiding van de valharnassen moeten steeds in de taal van de gebruiker zijn opgesteld. In het instructieboekje bevinden zich meestal ook de tekeningen van elke onderdeel en getekende instructies voor gebruik van het valharnas.

Hieronder geven wij u een voorbeeld van teksten en tekeningen die zich in een instructieboekje kunnen bevinden:

A. Algemene, belangrijke aanmerkingen

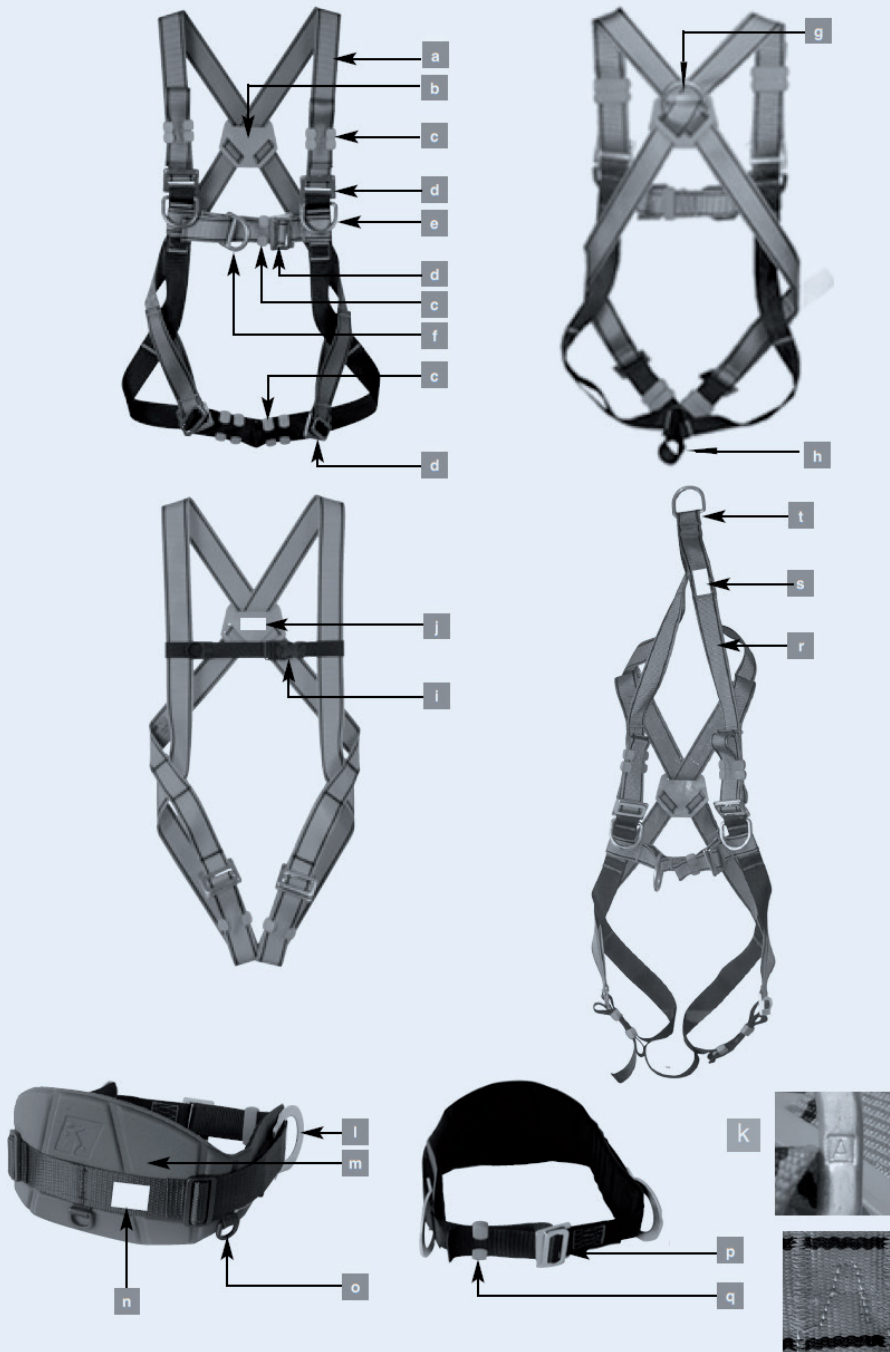
- Een valharnas is een **persoonlijk beschermingsmiddel** (PBM) dat door één persoon gedragen wordt.
- De **gebruiksaanwijzing** dient samen met elk systeem of samenstellend onderdeel geleverd en bewaard te worden en dient ter beschikking van elke gebruiker te worden opgeslagen.
- Men dient eerst een **test** op een veilige plaats uit te voeren om de ophanging te controleren en te verzekeren dat het harnas goed is afgesteld en een voldoende comfort verstrekt voor het gebruik waarvoor het bestemd is.
- Alvorens het valharnas te gebruiken, is het noodzakelijk eerst een aangepaste **opleiding** aangaande het gebruik ervan gevolgd te hebben.
- In een valbeveiligingssysteem is het belangrijk om voor elk gebruik de **vrije hoogte onder de gebruiker** op de werkplaats te controleren, zodat er bij een val geen risico bestaat op aanrakingen met de grond of de aanwezigheid van een obstakel op het valtraject.
- Controleer **de staat van de samengestelde onderdelen** (harnas, connectors).
- Als een harnas in een schijnbaar **slechte staat** verkeert, dan moet het geheel door de fabrikant of door een bevoegd persoon gecontroleerd worden. Deze persoon moet schriftelijk het gebruik van het valharnas goedkeuren.
- Een **visuele controle** van het valharnas voor elk gebruik is aan te bevelen.
- **Wijzigingen of toevoegingen** aan de uitrusting zijn alleen toegestaan na schriftelijke en voorafgaandelijke goedkeuring door de fabrikant.
- Het valharnas dient in zijn **oorspronkelijke verpakking** getransporteerd en opgeslagen te worden.

- Elk harnas dat tijdens de voorafgaande 12 maanden niet gekeurd werd door uw EDTC, mag niet gebruikt worden. Het moet ofwel vernietigd worden, ofwel een nieuwe **keuring** door een EDTC ondergaan.
 - Als het harnas een **val** gestopt heeft, moet het vernietigd worden of opnieuw gekeurd worden door uw EDTC.
 - Het valharnas is geschikt voor gebruik op een werf in open lucht en voor een **temperatuurbereik** gaande van - ...°C tot + ...°C.
 - Vermijd elk **contact** met scherpe kanten, schurende oppervlakken, chemische producten.
 - De **gebruiker** moet in goede fysische en psychische staat verkeren tijdens het gebruik van het valharnas. Raadpleeg bij twijfels uw arts of de bedrijfsarts. Mag niet door zwangere vrouwen gebruikt worden.
 - Het harnas mag niet gebruikt worden buiten z'n **toepassingsgebieden**, of in alle andere situaties waarvoor de uitrusting niet bestemd is. Zie "Functies en beschrijving".
 - Het is raadzaam het harnas **persoonlijk** aan elke gebruiker toe te kennen, met name als het gaat om werknemers
 - personeel.
 - Het is voor de veiligheid van de gebruiker van essentieel belang dat de uitrusting of het verankerpunt **correct geplaatst** is en dat het werk zodanig uitgevoerd wordt dat het valrisico en de valhoogte tot een minimum verminderd zijn.
 - Het is noodzakelijk om het harnas te **onderhouden** en te **bewaren** conform de instructies van de handleiding. Het niet respecteren van de paragraaf "Onderhoud en opslag" kan de levensduur van het harnas op een zeer negatieve manier beïnvloeden.
 - Voor de veiligheid van de gebruiker moet de **verkoper** - als het product buiten het eerste land van bestemming wordt verkocht - de volgende elementen verschaffen: een gebruiksaanwijzing, instructies voor het onderhoud, voor periodieke controles en herstellingen, opgesteld in de taal van het land van gebruik van het product.
 - De valharnassen niet gebruiken voor andere **toepassingen** dan de beveiliging tegen hoogtevallen: het gebruik van deze valharnassen in het kader van sportieve of vrijetijdsactiviteiten is verboden.
- is het enige beschermingsmiddel voor het lichaam dat gebruikt mag worden in een valbeveiligingssysteem.
- In functie van het type harnas, bestaan er meerdere **gebruiksmogelijkheden**:
 - . Harnas met rugpunt: valbeveiligingssysteem voor hoogtewerken.
 - . Harnas met rug- en borstpunt: idem harnas met rugpunt + behoud in de werkpositie, veiligheid bij het stijgen op een ladder, ...
 - . Harnas met riempunt: valbeveiligingssysteem naargelang het type beschikbare verankerpunten, riempunt voor behoud in werkpositie. In een valbeveiligingssysteem moet de leiriem gespannen gehouden worden en de vrije verplaatsing moet beperkt zijn tot maximaal 0,6 m.
 - . Er bestaan valharnassen die gelijkaardig zijn aan de vorige, maar aanvullend zijn uitgerust met een reddingslijn, vastgenaaid op de schouderriemen. Dankzij deze reddingslijn kan een redder in veilige omstandigheden een reddingsoperatie uitvoeren. Deze harnassen hebben een etiket dichtbij de D-ring van de reddingslijn voor het vastkoppelen. Dit etiket geeft aan dat deze uitsluitend voor reddingsoperaties gebruikt mag worden.
 - . Er bestaan valharnassen specifiek bestemd voor vrouwen. Ze werden speciaal ontworpen en geotrooieerd voor de vrouwelijke lichaamsbouw. Dankzij het vest waarmee de harnassen zijn uitgerust, kunnen deze uitrustingen makkelijk aangetrokken worden.

B. Onderzoek voor gebruik

- **Controleer visueel** de staat van het harnas, van de riemen, van de naden, van de gespen. De riem, de draden van de naden mogen geen sporen van afscheuringen vertonen, noch schuren, uitrafelingen, verbrandingen of scheuren. De afstelelementen, de gespen mogen geen sporen van corrosie of vervorming vertonen en moeten correct werken. Neem bij twijfels elk product uit circulatie.
- Controleer **de staat van de samenstellende onderdelen**, harnas en connectors.
- Controleer het **volledig valbeveiligingssysteem**. Het valharnas is bestemd om een verankerpunt op de operator te vormen zodat hij uitgerust kan worden met een valbeveiligingssysteem dat hem zal beschermen tegen hoogtevallen bij werken in de hoogte. Een valbeveiligingsharnas

C. Samenstellende onderdelen
(Harnas – EN 361, EN 358, EN 1497)

Onderdelenlijst:

- a Schouderbanden uit PES
- b Rugplaat uit PE
- c Bandhouders uit elastomeer
- d Afstelgesp uit staal
- e Bevestigingspunt D-ring uit staal
- f Borstkoppeling uit staal of uit PES
- g Rugbevestigingspunt uit staal
- h Onderste zitband uit PES
- i Borstgesp uit PP
- j Etiket met markering uit tyvek
- k Markering "A", van de bevestigingspunten, op de D of op de riem
- l Bevestigingspunt uit staal
- m Rugsteun uit mousse PE en stof
- n Etiket met markering uit tyvek
- o Gereedschapsring uit POM
- p Afstelgesp uit staal
- q Bandhouder elastomeer
- r Reddingsriem
- s Etiket reddingslijn
- t D-ring voor reddingsoperaties

Bron: Tractel Group

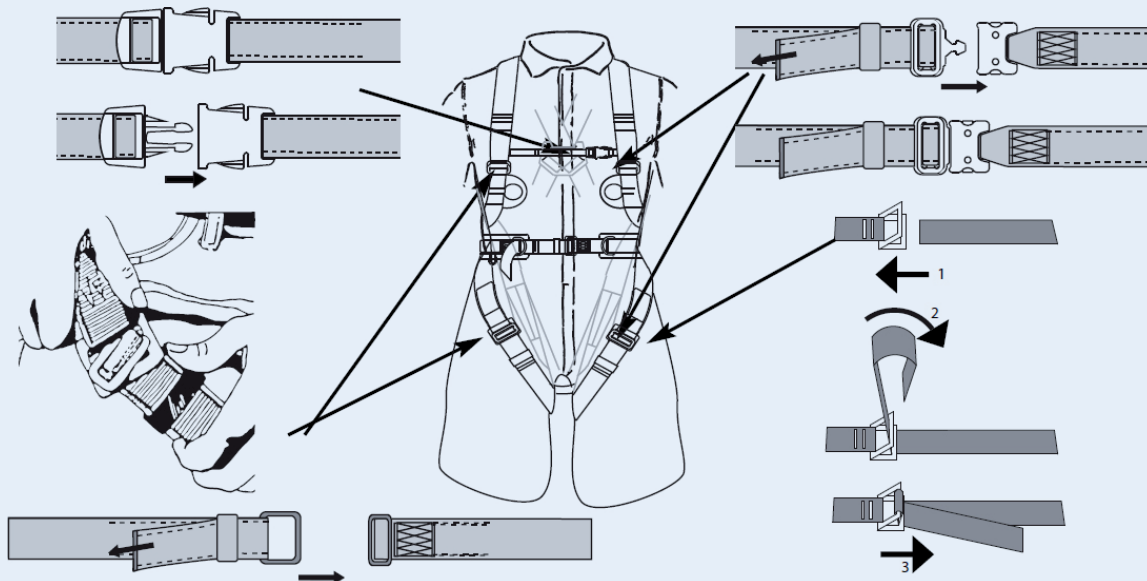
D. Installatie

- Assembleer alle **afstelgespen** van het harnas als de gebruiker aangekleed is.
- Pas de **lengten van de riemen** aan: niet te vast, niet te los, zodat een optimaal comfort tijdens het gebruik en een doeltreffende bescherming verkregen worden. Alleen onder deze voorwaarde zal het harnas doeltreffend beschermen tegen hoogtevallen.
- In de mate van het mogelijke, bevindt het **structureel verankerpunt** zich op een hoogte tussen 1.5 en 2 meter boven de voeten van de gebruiker. Het verankerpunt moet een weerstand van minimum 10 kN hebben.

- De **aansluiting op het verankerpunt** of op de structuur moet gebeuren aan de hand van een EN 362 connector.
- Raadpleeg voor de aansluiting van de valbeveiliging op het harnas, de **gebruiksaanwijzingen** van het harnas en van de valbeveiliging om het juiste aankoppelingspunt en de goede koppelmethode te gebruiken.

OPGELET

Voor en tijdens het gebruik dient u de manier te overwegen waarop een eventuele reddingsoperatie in alle veiligheid en op een doeltreffende manier uitgevoerd kan worden binnen een termijn van 15 minuten. De persoon is in gevaar als dit niet binnen deze termijn kan gebeuren.

E. Materialen

- Riem + draden van de naden: polyester.
- Gespen uit gegalvaniseerd staal en aluminium.
- Rugsteun mousse, bedekt met cordura.
- Rugplaat, lussen: polyethyleen, thermoplastisch elastomeer.

F. Gekoppelde uitrustingen

- Valbeveiligingssysteem (EN 363):
 - . een verankering (EN 795);
 - . een uiteindeconnector (EN 362);
 - . een valbeschermingssysteem (EN 353-1/2, EN 355, EN 360);
 - . een valbeschermingsharnas (NF EN 361).
- Controleer voor elk gebruik van een valbeveiligingssysteem EN 363 of alle samenstellende onderdelen bruikbaar zijn en correct werken.

G. Onderhoud en opslag

- Als het harnas **bevuild** is, moet men het wassen met helder en koud water en eventueel met een wasmiddel voor delicaat textiel. Gebruik een synthetische borstel.
- Als het harnas tijdens gebruik of tijdens een wasbeurt **nat** geworden is, moet men het in de schaduw en beschermd tegen warmtebronnen laten drogen.
- Beveilig de uitrusting tijdens het **transport** en de **opslag** tegen elk gevaar (scherpe kant, directe warmtebron, chemische producten, ultraviolette stralen, ...).

H. Conformiteit van de uitrusting

- Hierbij zal de fabrikant van het valharnas een **conformiteitsverklaring** onderschrijven waaraan dit valharnas voldoet.

I. Markering

- Het **etiket** van dit valharnas geeft de volgende elementen aan:
 - a) het commercieel merk;
 - b) de beschrijving van het product: bv. LCA (Vallijn Koord valdemper);

- c) de referentienorm, gevolgd door het jaar van toepassing;
- d) de referentie van het product: bv. 010642;
- e) het CE-logo, gevolgd door het nummer van de aangemelde instantie artikel 11 B, productiecontrole 0082;
- f) jaar en week van fabricatie;
- g) het serienummer;
- h) een pictogram dat aangeeft dat de handleiding voor elk gebruik gelezen moet worden.

J. Periodieke controle, keuringen en herstelling

- Voor zijn veiligheid moet de operator/bevoegde persoon periodieke en regelmatige **controles** uitvoeren op de uitrusting om de doeltreffendheid en de weerstand ervan te controleren.
- Een **jaarlijkse keuring** door de EDTC is verplicht, maar in functie van de gebruiksfrequentie, de omgevingsomstandigheden, van reglementering van het bedrijf of van het land van gebruik, kunnen deze keuringen frequenter zijn.
- Controleer de **leesbaarheid van de markering** op het product tijdens de periodieke keuringen.
- De harnassen zijn **niet-herstelbare producten**. Als ze het minste defect vertonen, moeten ze vernietigd worden.

K. Houdbaarheidsdatum (levensduur) van textielproducten

- De **levensduur van textielproducten** bedraagt 10 jaar, ingaande op de datum van fabricatie, onder voorbehoud van normale gebruiksgrenzen, met respect voor de aanbevelingen en het onderhoud die worden beschreven in deze handleiding.

Belangrijk!

De veiligheidssteunen, riemen, oprolkabels met automatische terugloop, koordrollen van glijdende valbeveiligingen en de ringen van de riemen zijn niet onderhevig aan deze aanbevolen levensduur en moeten voor elk gebruik gecontroleerd worden en onmiddellijk vernietigd worden als ze de geringste gebreken vertonen.